

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

22 päivänä lokakuuta 2014 (*)

Ennakkoratkaisupyyntö – Palvelujen tarjoamisen vapaus – Rajoitukset – Verolainsäädäntö – Onnenpelivoitoista saadut tulot – Ulkomailta saatujen voittojen ja kotimaisista pelipaikoista saatujen voittojen erilainen verotus

Yhdistetyissä asioissa C-344/13 ja C-367/13,

joissa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyyntöistä, jotka Commissione tributaria provinciale di Roma (Italia) on esittänyt 28.5.2013 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 24.6.2013 ja 1.7.2013, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

Cristiano Blanco (C-344/13) ja

Pier Paolo Fabretti (C-367/13)

vastaan

Agenzia delle Entrate – Direzione Provinciale I di Roma – Ufficio Controlli,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Ilešić sekä tuomarit A. Ó Caoimh, C. Toader (esittelevä tuomari), E. Jarašiūnas ja C. G. Fernlund,

julkisasiamies: P. Cruz Villalón,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Cristiano Blanco ja Pier Paolo Fabretti, edustajinaan avvocato M. Rosa ja avvocato S. Cristaldi,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato G. De Bellis,
- Belgian hallitus, asiamiehinään L. Van den Broeck ja J.-C. Halleux, avustajinaan advocaat P. Vlaemminck ja advocaat R. Verbeke,
- Euroopan komissio, asiamiehinään D. Recchia ja W. Roels,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Käsiteltävinä olevat ennakkoratkaisupyyntöt koskevat EY 46 ja EY 49 artiklan, joista on

tullut SEUT 52 ja SEUT 56 artikla, tulkintaa.

2 Mainitut pyynnöt on esitetty kahdessa asiassa, joista ensimmäisessä asianosaisena on Cristiano Blanco ja toisessa Pier Paolo Fabretti ja heidän vastapuolenaan kummassakin asiassa on Agenzia delle Entrate – Direzione Provinciale I di Roma – Ufficio Controlli (jäljempänä Agenzia) ja joissa on kyse heitä koskevista verotuspäätöksistä.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

3 Rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesutarkoituksiin sekä terrorismin rahoitukseen 26.10.2005 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY (EUVL L 309, s. 15) 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohdan f alakohdassa säädetään, että mainittua direktiiviä sovelletaan kasinoihin.

Italian oikeus

4 Tuloveroa koskevan yhtenäisen tekstin hyväksymisestä 22.12.1986 annetun tasavallan presidentin asetuksen nro 917 (decreto del Presidente della Repubblica n. 917 – Approvazione del testo unico delle imposte sui redditi; GURI nro 302, Supplemento ordinario, 31.12.1986), sellaisena kuin se oli voimassa pääasioiden tosiseikkojen tapahtumahetkellä, (jäljempänä DPR 917/86), 67 §:n 1 momentin d kohdassa rinnastetaan muihin tuloihin, jotka sellaisina kuuluvat tuloveron perusteeseen, ”yleisölle järjestettyjen arvontojen, palkintokilpailujen, pelien ja vedonlyönnin voitot ja taitopeleistä tai arpapelistä saadut palkinnot”.

5 Mainitun asetuksen 69 §:n 1 momentissa täsmennetään, että kyseisen asetuksen 67 §:n 1 momentin d kohdassa tarkoitetut palkinnot ja voitot ”ovat tuloa koko verovuoden aikana saadun määrän osalta ilman vähennyksiä”.

6 Tuloveron määrittämisestä annetuista yhteisistä säännöksistä 29.9.1973 annetun tasavallan presidentin asetuksen nro 600 (GURI nro 268, Supplemento ordinario, 16.10.1973) 30 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”– – valtion, julkisten tai yksityisten oikeushenkilöiden tai tämän asetuksen 23 §:n 1 momentissa mainittujen tahojen – – arpapeleistä, taitopeleistä, palkintokilpailuista, veikkauksesta ja vedonlyönnistä maksamista voitoista pidätetään lähdevero, joka on mahdollista saada palautettua, lukuun ottamatta niitä tapauksia, joiden osalta jo muissa säännöksissä säädetään lähdeveron pidättämisestä. Lähdeveroa ei pidätetä, jos palkintojen kokonaisarvo – – on enintään 50 000 Italian liiraa [25,82 euroa]; jos palkintojen arvo ylittää mainitun rajan, lähdevero pidätetään koko määrästä.”

7 Mainittua säännöstä ei kuitenkaan sovelleta italialaisten pelipaikkojen maksamiin voittoihin, koska mainitun asetuksen 30 §:n 7 momentin mukaan kyseisten laitosten maksamista voitoista suoritettava pidätys sisältyy näytösveroon, josta on tullut huvivero, joka on otettu käyttöön 26.2.1999 annetulla asetuksella (decreto legislativo) nro 60 (GURI nro 59, 12.3.1999, s. 5).

8 Sen lisäksi näytösverosta 26.10.1972 annetun tasavallan presidentin asetuksen nro 640 (decreto del Presidente della Repubblica n. 640 – Imposta sugli spettacoli; GURI nro 292, Supplemento ordinario, 11.11.1972), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.1999 annetulla asetuksella nro 60, 3 §:n mukaan pelipaikat, jotka ovat velvollisia maksamaan huviveron, on vapautettu velvollisuudesta vyöryttää sama vero katsojille, osallistujille ja vedonlyöjille. Veron perusteena on yleisölle myydyistä pääsylipuista saatujen tulojen määrä sekä päivän tuotto eli

pelistä saatujen kassatulojen ja pelaajille voittoina maksettujen määrien välinen päivittäinen erotus sekä kaikki muut pelitoiminnan harjoittamiseen liittyvät tulot.

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymys

Asia C-344/13

9 Agenzia on antanut 1.12.2011 Blancoille tiedoksi kolme verotuspäätöstä, joissa häntä on moitittu siitä, ettei hän ole tehnyt tuloveroilmoituksia verovuosilta 2007–2009, ja siitä, ettei hän ole ilmoittanut vuonna 2007 410 227 euron määrää, vuonna 2008 25 969 euron määrää eikä vuonna 2009 46 028 euron määrää, jotka vastaavat sekä muissa jäsenvaltioissa että kolmansissa maissa sijaitsevilla kasinoilla saatuja voittoja. Agenzia väittää, että mainitut summat olisi pitänyt sisällyttää Blancoon verotettavaan tuloon, koska ne olivat DPR 917/86:n 67 §:n 1 momentin d alakohdassa tarkoitettuja ”muuta tuloja”. Näin ollen Blancoille on määrätty jälkiveroja 488 703,16 euroa verovuodelta 2007, 23 919,86 euroa verovuodelta 2008 ja 41 291,89 euroa verovuodelta 2009 luonnollisten henkilöiden tuloverona sekä veronkorotuksina ja sakkoina.

10 Blanco nosti mainituista verotuspäätöksistä useita kanteita. Mainitut kanteet yhdistettiin, koska ne liittyivät yhteen sekä kohteensa että pääasian kantajan henkilön osalta. Blanco katsoi yhtäältä, että tietoihin, joihin Agenzia oli tukeutunut, oli suhtauduttava varauksella, koska ne olivat peräisin internetsivustolta, jossa mainittiin vain voittojen bruttomäärät eikä otettu huomioon useita seikkoja, jotka vaikuttivat kyseisiin voittoihin, kuten stacking-käytäntöä, tappioita ja kuluja. Toisaalta hän väittää, että verotuspäätökset loukkaavat kansainvälisissä sopimuksissa vahvistetun kaksinkertaista verotusta koskevan kiellon periaatetta, ja viittaa tältä osin Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) laatiman tuloa ja varallisuutta koskevan malliverosopimuksen 2 artiklaan, SEUT 56 artiklassa määrättyyn palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteeseen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 21 artiklaan sekä SEUT 18 ja SEUT 49 artiklaan perustuvaan syrjintäkiellon periaatteeseen. Blanco vetoaa syrjivään kohteluun sillä perusteella, että Italiassa saadut voitot on hänen mukaansa vapautettu ilmoitusvelvollisuudesta eikä niistä kanneta tuloveroa, koska niistä kannetaan tulon lähteellä korvaava huvivero, ja että muista valtioista saatuja voittoja, joita on jo verotettu tulon lähteellä kyseisissä valtioissa, ei pitäisi verottaa Italiassa.

11 Tältä osin Blanco viittaa asiaan, jota hän pitää samankaltaisena ja jossa on annettu tuomio Lindman (C-42/02, EU:C:2003:613), jossa on todettu, että EY 49 artiklan kanssa on ristiriidassa jäsenvaltion lainsäädäntö, jonka mukaan muissa jäsenvaltioissa toimeenpannuista arpajaisista saatuja voittoja pidetään tuloverotuksessa veronalaisina tuloina, kun taas kyseisessä jäsenvaltiossa toimeenpannuista arpajaisista saadut voitot eivät ole veronalaisia. Hän on sitä mieltä, että ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tulee olla soveltamatta kansallista säännöstöä sen vuoksi, että se on syrjivä, mikä liittyy erityisesti siihen, että mainittu säännöstö on ristiriidassa SEUT 56 artiklan kanssa.

12 Agenzia kiistää pääasian kanteiden perusteltavuuden ja vaatii niiden hylkäämistä. Se katsoo, että se on toiminut voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti, ja viittaa yleisesti verotuspäätöksiin sisältyvään yksityiskohtaisempaan esitykseen, jossa se on ilmoittanut, että kyseisinä verovuosina pääasian kantaja ei ollut tehnyt tuloveroilmoitusta.

13 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin hylkää kaksinkertaiseen verotukseen perustuvan kanneperusteen sillä perusteella, että pelipaikkojen maksettavasta verosta on erotettava vero, joka voittajan on maksettava. Pelipaikkojen ja voittajan verosuoritukset peritään sen mukaan erillisten verotustoimien nojalla.

14 Vaikka mainittu tuomioistuin myöntää, että verokohtelu on erilaista sen mukaan, onko pelivoitot saatu Italiasta vai jostakin toisesta jäsenvaltiosta, mainittu erilainen kohtelu on kiellettyä

syrijintää vain siinä tapauksessa, ettei ole olemassa perusteita, jotka oikeuttavat mainitun eron.

15 Mainittu tuomioistuin väittää, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella mainitunlaista kohtelun eroa voidaan pitää oikeutettuna, jos siihen voidaan soveltaa nimenomaista poikkeusmääräystä, kuten SEUT 52 artiklaa, johon SEUT 62 artiklassa viitataan, ja jos kyseisen kohtelun tarkoituksena on taata yleinen järjestys, yleinen turvallisuus tai kansanterveys, kuitenkin suhteellisuusperiaatetta noudattaen ja siten, että tavoitteen saavuttaminen johdonmukaisella ja järjestelmällisellä tavalla todella taataan.

16 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan Italian lainsäädännön tarkoituksena ei niinkään ollut suojata kotimaisia pelipaikkoja vaan pikemminkin hillitä rahanpesukäytäntöjä ja rajoittaa sellaisen pääoman pakoa ulkomaille tai tuomista Italiaan, jonka alkuperää ei voida valvoa.

17 Mainittu tuomioistuin katsoo, että unionin tuomioistuimen on tarpeen arvioida täsmällisesti ne syyt, joiden vuoksi kansallinen lainsäätäjät on antanut mainitunlaisen säännösten, ja että Italian hallitukselle on annettava tilaisuus esittää syyt, joiden vuoksi se on päättänyt verottaa ulkomailta saatuja uhkapelivoittoja.

18 Tässä tilanteessa Commissione tributaria provinciale di Roma päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko Italiassa asuvien henkilöiden Euroopan unionin jäsenvaltioista pelipaikoista saamia voittoja koskevan ilmoitusvelvollisuuden ja verovelvollisuuden vahvistaminen [DPR 917/86:n] 67 §:n [1 momentin] d kohdassa tarkoitettulla tavalla ristiriidassa [SEUT 56] artiklan kanssa vai onko sen katsottava olevan perusteltavissa [SEUT 52] artiklassa tarkoitetuista yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen tai kansanterveyteen liittyvistä syistä?”

Asia C-367/13

19 Agenzia antoi 6.12.2011 tiedoksi Fabrettille verovuotta 2009 koskevan verotuspäätöksen, jossa se vaati häntä maksamaan 45 327,48 euroa sillä perusteella, että Fabretti ei ollut ilmoittanut 52 000 euron summaa, jonka hän oli voittanut pelaamalla pokeria eräässä toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalla kasinolla.

20 Fabretti on riitauttanut mainitun verotuspäätöksen samoilla perusteilla kuin Blanco ja nostanut kanteen kyseisestä verotuspäätöksestä. Agenzia vetoaa häntä vastaan vastaaviin argumentteihin kuin ne argumentit, joihin se on vedonnut Blancoa vastaan.

21 Commissione tributaria provinciale di Roma perustelee ennakkoratkaisupyynnön tarpeen vastaavasti kuin ensimmäisessä välipäätöksessään, joka on asian C-344/13 taustalla. Se on lykännyt asian käsittelyn ja esittänyt unionin tuomioistuimelle saman ennakkoratkaisukysymyksen kuin edellä mainitussa asiassa esittämässään ennakkoratkaisupyynnössä.

22 Unionin tuomioistuimen presidentin 11.7.2013 antamalla määräyksellä asiat C-344/13 ja C-367/13 yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

23 Ainoalla kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii selvittämään lähinnä, onko SEUT 52 ja SEUT 56 artiklaa tulkittava niin, että ne ovat esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan sen kotimaisista pelipaikoista saaduista onnenpelivoitoista ei kanneta tuloveroa, kun taas muista jäsenvaltioista saaduista voitoista sitä kannetaan, ja voidaanko tällainen erilainen kohtelu oikeuttaa yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen tai kansanterveyteen liittyvillä syillä.

24 Aluksi on täsmennettävä, että vaikka välitön verotus kuuluu jäsenvaltioiden toimivaltaan, jäsenvaltioiden on kuitenkin tätä toimivaltaansa käyttäessään noudatettava unionin oikeutta (ks. vastaavasti tuomio Lindman, EU:C:2003:613, 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

25 Ensinnäkin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii, onko pääasioissa kyseessä oleva kansallinen säännöstö palvelujen tarjoamisen vapauden rajoitus.

26 Tältä osin on muistutettava, että SEUT 56 artiklassa määrätty palvelujen tarjoamisen vapaus ei velvoita ainoastaan poistamaan kaikkea toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen palvelujen tarjoajan syrjintää kansalaisuuden perusteella, vaan se edellyttää myös kaikkien rajoitusten poistamista, vaikka niitä sovellettaisiin erotuksetta sekä kotimaisiin palvelujen tarjoajiin että muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin palvelujen tarjoajiin, jos näillä rajoituksilla estetään toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneen, siellä vastaavanlaisia palveluja lainmukaisesti tarjoavan henkilön toiminta, haitataan tätä toimintaa tai tehdään se vähemmän houkuttelevaksi (ks. mm. tuomio Dirextra Alta Formazione, C-523/12, EU:C:2013:831, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

27 Palvelujen tarjoamisen vapautta koskevia EUT-sopimuksen määräyksiä sovelletaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan toimintaan, jonka sisältönä on se, että yleisölle tarjotaan korvausta vastaan mahdollisuus osallistua rahapeliin (tuomio Zenatti, C-67/98, EU:C:1999:514, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Lisäksi palvelujen tarjoamisen vapaudesta hyötyvät sekä palvelujen tarjoaja että niiden vastaanottaja (tuomio Liga Portuguesa de Futebol Profissional ja Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Pääasioissa ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toteamuksista ja Italian hallituksen huomautuksista ilmenee, että kansallisen säännösten mukaan Italiassa sijaitsevista onnenpelipaikoista saaduista voitoista kannetaan lähdeveroa, joka merkitsee mainittujen pelipaikkojen verottamista. Tarkemmin sanottuna kotimaisista pelipaikoista saaduista voitoista suoritetaan pidätys, jonka suuruus lasketaan peleistä saadun kassatulon ja pelaajille voittoina maksetun määrän erotuksen mukaan. Italian hallitus täsmentää, että mainituista Italiassa sijaitsevista pelipaikoista saadut voitot on vapautettu tuloverosta sen välttämiseksi, ettei samoja summia verotettaisi kahteen kertaan eli aikaisemmassa verotusvaiheessa pelipaikkojen osalta ja myöhemmässä verotusvaiheessa pelaajan osalta.

29 Ulkomaisista pelipaikoista saatuja onnenpelivoittoja sitä vastoin pidetään tuloina. Mainitut tulot on mainittava tuloveroilmoituksessa, ja ne ovat siis tuloveron alaisia.

30 Kansallisen säännösten mukaan ainoastaan kyseisen jäsenvaltion alueelta saadut pelivoitot on siis vapautettu tuloverosta, joten sen perusteella rahapelien järjestämisestä vastiketta vastaan muodostuvan palvelun tarjoamista verotetaan eri tavalla sen mukaan, suoritetaanko se kyseisessä jäsenvaltiossa vai muissa jäsenvaltioissa (ks. vastaavasti tuomio Laboratoires Fournier, C-39/04, EU:C:2005:161, 15 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

31 Kuten pääasioiden kantajat ja Euroopan komissio lisäksi huomauttavat, sellaisen verokohtelun erilaisuus, jonka mukaan vain jostakin toisesta jäsenvaltiosta saatuja pelivoittoja pidetään veronalaisina tuloina, tekee toiseen jäsenvaltioon matkustamisesta onnenpelien

pelaamistarkoituksessa vähemmän houkuttelevaa. Mainittujen palvelujen vastaanottajien, jotka asuvat sellaisessa jäsenvaltiossa, jossa vallitsee mainitunlainen erilainen kohtelu, kannalta kyseisiin peleihin osallistuminen silloin, kun niiden järjestäjät ovat sijoittautuneet muihin jäsenvaltioihin, on vähemmän houkuttelevaa, kun otetaan huomioon se, kuinka suuri merkitys mahdollisuudella verovapauden saamiseen on heidän kannaltaan (ks. analogisesti tuomio Vestergaard, C-255/98, EU:C:1999:533, 21 kohta ja tuomio komissio v. Tanska, C-150/04, EU:C:2007:69, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Se, että mainittuun jäsenvaltioon sijoittautuneita pelien tarjoajia verotetaan rahapelien järjestäjinä, ei vaikuta siihen päätelmään, että pääasioissa kyseessä oleva lainsäädäntö on selvästi syrjivää, sillä – kuten kansallinen tuomioistuin huomauttaa – kyseinen vero ei vastaa tuloveroa, jota kannetaan niistä voitoista, joita verovelvolliset saavat osallistuessaan muissa jäsenvaltioissa järjestettyihin onnenpeleihin (ks. vastaavasti tuomio Lindman, EU:C:2003:613, 22 kohta).

33 Näin ollen pääasioissa kyseessä olevan kaltaisesta kansallisesta säännöstöstä aiheutuu SEUT 56 artiklassa taatun palvelujen tarjoamisen vapauden syrjivä rajoitus sekä palvelun tarjoajien että niiden vastaanottajien suhteen.

34 Toiseksi on tutkittava, voidaanko mainittua syrjivää rajoitusta pitää oikeutettuna.

35 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ja Italian hallitus huomauttavat, että pääasioissa kyseessä olevan kansallisen säännösten tarkoituksena on ennaltaehkäistä rahanpesukäytäntöjä ulkomailla ja rajoittaa sellaisen pääoman pakoa ulkomaille tai tuomista Italiaan, jonka alkuperä on erityisen epäselvä.

36 Kuten mainittu hallitus huomauttaa, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on toistuvasti katsottu, että onnenpelejä koskevat säännökset kuuluvat alueisiin, joilla jäsenvaltioiden välillä on huomattavia moraalisia, uskonnollisia ja kulttuurillisia eroja. Koska näitä alueita ei ole unionissa yhdenmukaistettu, jokaisen jäsenvaltion on arvioitava näillä alueilla omien arvojensa mukaisesti, mitä vaatimuksia kyseisten intressien suojaamiseksi on asetettava (ks. mm. tuomio Stanleybet International ym., C-186/11 ja C-209/11, EU:C:2013:33, 24 kohta ja tuomio Digibet ja Albers, C-156/13, EU:C:2014:1756, 24 kohta).

37 Vaikka unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on jo yksilöity tiettyjä yleistä etua koskevia pakottavia syitä, joihin voidaan vedota palvelujen tarjoamisen vapauden rajoittamisen oikeuttamiseksi ja joita ovat esimerkiksi kuluttajansuojan, petosten ehkäisyn ja peleihin liittyvien sosiaalisten ongelmien ehkäisyn tavoite, näihin tavoitteisiin ei kuitenkaan voida vedota sellaisten rajoitusten oikeuttamiseksi, joita sovelletaan syrjivästi (tuomio komissio v. Espanja, C-153/08, EU:C:2009:618, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

38 Syrjivä rajoitus on siis sopusoinnussa unionin oikeuden kanssa vain, jos se perustuu nimenomaiseen poikkeusmääräykseen, kuten SEUT 52 artiklaan, johon SEUT 62 artiklassa viitataan ja jolla pyritään yleisen järjestyksen, yleisen turvallisuuden tai kansanterveyden turvaamiseen (ks. vastaavasti mm. tuomio komissio v. Saksa, C-546/07, EU:C:2010:25, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio Dickinger ja Ömer, C-347/09, EU:C:2011:582, 79 kohta).

39 Näin ollen pääasioissa kyseessä olevan kaltainen kansallinen lainsäädäntö voi olla oikeutettua vain, jos sillä tavoitellaan SEUT 52 artiklassa tarkoitettuja yleiseen järjestykseen, yleiseen turvallisuuteen ja kansanterveyteen liittyviä tavoitteita. On muistutettava myös, että jäsenvaltioiden asettamien rajoitusten on täytettävä oikeasuhteisuutta koskeva edellytys. Siten kansallinen lainsäädäntö on omiaan takaamaan tavoitteen toteutumisen vain, jos se tosiasiallisesti vastaa tavoitteeseen johdonmukaisella ja järjestelmällisellä tavalla (ks. vastaavasti tuomio

Engelmann, C-64/08, EU:C:2010:506, 35 kohta ja tuomio Pfleger ym., C-390/12, EU:C:2014:281, 43 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Asiassa, joka on saatettu SEUT 267 artiklan nojalla unionin tuomioistuimen käsiteltäväksi, asianomaisella kansallisella säännöstöllä tosiasiallisesti tavoiteltavien päämäärien yksilöiminen kuuluu ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimivallan alaan. Lisäksi ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tutkittava unionin tuomioistuimen antamat viitteet huomioon ottaen, täyttävätkö kyseisen jäsenvaltion asettamat rajoitukset unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössään asettamat oikeasuhteisuuden edellytykset (ks. vastaavasti tuomio Pfleger ym., EU:C:2014:281, 47 ja 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Kun on ensinnäkin kyse tavoitteista, joihin Italian hallitus vetoaa, ja jotka liittyvät rahanpesun ehkäisemiseen ja tarpeeseen rajoittaa sellaisen pääoman pakoa ulkomaille tai tuomista Italiaan, jonka alkuperä on erityisen epäselvä, ei ole tarpeen määrittää, voivatko nämä tavoitteet kuulua yleisen järjestyksen käsitteen alaan, vaan on riittävää todeta ensinnäkin, että kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, jäsenvaltion viranomaiset eivät voi pätevästi olettaa yleisesti ja erotuksetta, että toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneet laitokset ja yksiköt toimisivat rikollisesti (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Espanja, EU:C:2009:618, 39 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Seuraavaksi on todettava, kuten Euroopan komissio on huomauttanut, että Italian hallitus ei esitä näyttöä siitä, että vaikka järjestäytyneen rikollisuuden tuotot Italiassa ovat suuria, ne olisi saatu kokonaan tai pääosin ulkomailta.

43 Lisäksi verovapautuksen yleinen epääminen on suhteellisuusperiaatteen vastaista, sillä se ylittää sen, mikä on tarpeen rahanpesun ehkäisemiseksi, koska jäsenvaltioiden käytettävissä on tätä tarkoitusta varten muita keinoja, kuten direktiivi 2005/60, jonka tarkoituksena on ehkäistä rahanpesua ja jota sen 2 artiklan 1 kohdan 3 alakohdan f alakohdan mukaan sovelletaan kasinoihin.

44 Lopuksi ei voida sulkea pois sitä, että peliriippuvuuden torjunta kuuluu kansanterveyden suojan alaan (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Espanja, EU:C:2009:618, 40 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen) ja että se on näin ollen omiaan oikeuttamaan palvelujen tarjoamisen vapauden syrjivän rajoituksen.

45 Kuten Belgian hallitus nimittäin huomauttaa, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on toistuvasti tuotu esiin onnenpelialan erityisluonne toteamalla, että jos onnenpelien muodostamilla huomattavan erityislaatuksilla markkinoilla – toisin kuin vapaan ja vääristymättömän kilpailun kohteena olevilla perinteisillä markkinoilla – mahdollistettaisiin tällainen kilpailu eli kilpailu useiden sellaisten toimijoiden välillä, joilla olisi lupa harjoittaa samaa onnenpelitoimintaa, tästä saattaisi aiheutua haitallinen vaikutus, joka liittyy siihen, että näiden toimijoiden pitäisi kilpailla kekseliäisyydessä, jotta niiden tarjonta olisi houkuttelevampaa kuin kilpailijoiden, ja näin sillä kasvatettaisiin kuluttajien peleihin liittyviä menoja sekä lisättäisiin näiden peliriippuvuutta koskevaa riskiä (ks. mm. tuomio Pfleger ym., EU:C:2014:281, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio Digibet ja Albers, EU:C:2014:1756, 31 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

46 Pääasiassa kyseessä olevien olosuhteiden kaltaisissa olosuhteissa sillä, että jäsenvaltio verottaa muissa jäsenvaltioissa sijaitsevista onnenpelipaikoista saatuja voittoja ja vapauttaa verosta mainitunlaiset voitot, jotka ovat peräisin sen omalla alueella sijaitsevista onnenpelipaikoista, ei kuitenkaan voida taata johdonmukaisesti peliriippuvuuden torjuntaa koskevan tavoitteen toteutumista, koska mainitunlainen verovapautus kannustaa kuluttajia osallistumaan onnenpeleihin, jotka antavat heille mahdollisuuden hyötyä mainitusta verovapautuksesta (ks. vastaavasti tuomio komissio v. Espanja, EU:C:2009:618, 41 kohta).

47 Tästä seuraa, että pääasiassa kyseessä oleva syrjintä ei ole SEUT 52 artiklan nojalla oikeutettua.

48 Näin ollen kaikesta edellä esitetystä ilmenee, että ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava, että SEUT 52 ja SEUT 56 artiklaa on tulkittava niin, että ne ovat esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan muissa jäsenvaltioissa sijaitsevista pelipaikoista saaduista onnenpelivoitoista kannetaan tuloveroa ja ensin mainitussa valtiossa sijaitsevista pelipaikoista saadut samankaltaiset tulot vapautetaan kyseisestä verosta.

Oikeudenkäyntikulut

49 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

SEUT 52 ja SEUT 56 artiklaa on tulkittava niin, että ne ovat esteenä jäsenvaltion lainsäädännölle, jonka mukaan muissa jäsenvaltioissa sijaitsevista pelipaikoista saaduista onnenpelivoitoista kannetaan tuloveroa ja ensin mainitussa valtiossa sijaitsevista pelipaikoista saadut samankaltaiset tulot vapautetaan kyseisestä verosta.

Allekirjoitukset

** Oikeudenkäyntikieli: italia.